

Datum
2016-05-17
Handläggare
Bengt Högberg

Dnr
1524-16
Direkt
010-698 60 98

Mottagare
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

bengt.hogberg@havochvatten.se

Remiss Informationsansvar enligt det s.k. Inspiredirektivet;
ändringar i förordningen (2010:1770) om geografisk
miljöinformation
M2016/01073/R

Havs- och vattenmyndighetens synpunkter

Havs- och vattenmyndigheten har i yttrande den 12 december 2014, dnr 3134-14, lämnat synpunkter på ansvarsfördelningen mellan svenska myndigheter för sådana datamängder som omfattas av Inspiredirektivet, direktiv 2007/2/EG. Dessa synpunkter har i huvudsak beaktats i det nu remitterade författningsförslaget. I det följande återkommer myndigheten i vissa delar som inte har beaktats samt lämnar nya förslag och kommentarer. Myndighetens generella utgångspunkt är att ansvarsfördelningen i miljöinformationsförordningen endast bör avse sådan informationsskyldighet som följer av direktivet.

Författningshänvisningar

I nämnda remissyttrande försökte Havs- och vattenmyndigheten inte endast avgränsa varje informationsansvar utan även hänvisa till författning eller annan formell utgångspunkt för den verksamhet som genererar informationsmängden. En sådan förankring krävs varken av Inspiredirektivet eller nationella genomförandebestämmelser. Angreppssättet medför dock att gränsen mellan olika myndigheters ansvarsområden bättre tydliggörs och har varit mycket användbart i arbetet med den här aktuella förordningen då det i flera fall har påvisat att informationsansvar behöver flyttas mellan myndigheter. Ett exempel på inkonsekvens i detta avseende är att hänvisning finns till badvattenförordningen men inte till fisk- och musselvattenförordningen.

Det har i vissa fall inneburit svårigheter att förankra ansvaret för en datamängd i en annan författning och någon gång har detta inte varit möjligt. Miljöövervakningsdata är en sådan datamängd. Havs- och vattenmyndighetens informationsansvar enligt Inspire för nationella miljöövervakningsstationer kan utläsas ur myndighetens instruktion, men

någon detaljreglering härom i någon annan författning synes inte finnas. En sådan reglering bör övervägas.

Information som övervakningen ger

I 20 § förordningsförslaget har, avseende miljöövervakning, lagts till ansvar för ”information som övervakningen ger”. Havs- och vattenmyndigheten föreslår att detta tillägg utgår eftersom det, enligt myndighetens förmenande, inte har förankring i kommissionens genomförande-förordning, förordning (EU) nr 1089/2010.

Tilläggas kan att det även kan antas medföra ett oöverskådligt kostsamt och omfattande arbete om all miljöövervakningsdata ska offentliggöras via Inspire.

Miljögifter, fåglar och utter

Enligt 20 § förordningsändringsförslaget ansvarar Havs- och vattenmyndigheten för anläggningar och platser för miljöövervakning i fråga om sjöar, vattendrag, kust och hav. Myndigheten anser sig dock inte ha ansvar för miljöövervakning för miljögifter, fåglar eller utter. I nämnda tidigare remissvar föreslog Havs- och vattenmyndigheten att förtydligande explicita undantag i nämnda avseenden skulle införas i förordningen. Förslaget har dock inte beaktats fullt ut. För miljögifter har Naturvårdsverket fått ansvar men fåglar och utter synes inte ha behandlas särskilt i den föreslagna förordningstexten. För att undanröja framtida tolkningsproblem vidhåller Havs- och vattenmyndigheten önskemålet om ett uttryckligt undantag från ansvar för miljöövervakning miljögifter, fåglar och utter.

Information om dumpningsområden

Beträffande 24 § förordningsförslaget har från länsstyrelsehåll, under beredningen av remissvaret, ifrågasatts om dumpning och dumpningstillstånd inom Sverige faller inom ramen för Inspire och om en samlad datamängd kring detta i så fall är eller borde vara Havs- och vattenmyndighetens ansvar.

Havs- och vattenmyndigheten anser att någon sådan ansvar tilldelning inte bör göras eftersom det i Sverige saknas i förväg inrättade områden för avfall. I stället lämnas efter ansökan i enskilda fall dispens för områden och användning. Ställningstagandet grundar sig på att den relevanta dataspecifikationen - ”Allmännyttiga och offentliga tjänster”, delen ”Miljöförvaltningsanläggningar” handlar om områden utpekade för dumpning. Data som finns i Sverige kring dumpning omfattas således inte av Inspiredirektivet.

Det noteras dock att orden ”avfallsdeponering” och ”avfallsdumpning” finns med i den inledande texten.

Vattentäkter

De i remissen föreslagna ändringarna i 24 § miljöinformationsförordningen omfattar också att Havs- och vattenmyndighetens ansvar enligt 1 b) för information om vattentäkter har tagits bort. Även detta innebär ett beaktande av myndighetens förslag i det tidigare remissyttrandet vilket byggde på att data saknas under den beskrivningen.

Det noteras att dock att ordet ”dricksvattentäkt” finns med i den inledande texten.

Förvaltnings- del- och bedömningsområden enligt havsmiljöförordningen

I 24 § 1 c) förordningsförslaget anges ansvar för förvaltnings- och delområden enligt havsmiljöförordningen. Havs- och vattenmyndigheten har ännu inte nyttjat bemyndigandet i 7 § sistnämnda förordning att föreskriva om delområden men har med stöd av 20 §, i myndighetens föreskrifter (HVMFS 2012:18) om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön, definierat och avgränsat ett stort antal *bedömningsområden*.

Havs- och vattenmyndigheten föreslår därför följande formulering: ”förvaltningsområden enligt havsmiljöförordningen (2010:1341) samt till förvaltningsområdena hänförliga bedömningsområden föreskrivna av Havs- och vattenmyndigheten med stöd av 20 § havsmiljöförordningen.”.

Marin ekoregionindelning

Havs- och vattenmyndigheten har under beredningen av remissvaret fått frågan om det parallellt med limnisk ekoregionindelning även finns en marin ekoregionindelning. En sådan marin ekoregionindelning finns men förvaltas och tillhandahålls som geografisk information av Europeiska miljöbyrån (EEA) på europeisk basis.

Något ansvar att tillhandahålla en nationell nedbruten version anser myndigheten varken är i linje med Inspire-direktivet eller något myndigheten har ett ansvar för. Myndigheten anser därför att Sverige inte bör peka ut något nationellt informationsansvar för marin ekoregionindelning enligt Inspire.

Naturtyper m.m.

Havs- och vattenmyndigheten har under beredningen av remissvaret även fått frågan om Havs- och vattenmyndigheten bör ha ett informationsansvar för marina och limniska livsmiljöer under temat för livsmiljöer och biotoper. Sådana livsmiljöer definieras inom ramen för art- och habitatdirektivet. De naturtyper som där pekas ut faller nationellt under Naturvårdsverkets ansvar enligt artskyddsförordningen, se 30 § 1 i den föreslagna förordningstexten.

Ytterligare livsmiljöer pekas ut inom HELCOM- och OSPAR-konventionerna. Som tidigare nämnts har Naturvårdsverket ansvar för de geografiska beskrivningarna avseende dessa konventioner.

Havs- och vattenmyndigheten anser därför att myndigheten inte bör ges något informationsansvar enligt Inspire för marina och limniska livsmiljöer.

Beslut om detta yttrande har fattats av vikarierande generaldirektören Ingemar Berglund efter föredragning av chefsjuristen Bengt Högberg. I den slutliga handläggningen av ärendet har även deltagit avdelningschefen Johan Löwenadler Davidsson , enhetschefen Sara Grahn och GIS-strategen Bernt Rane.

Ingemar Berglund

Bengt Högberg

Kopia till

Anna Berglund; anna.berglund@regeringskansliet.se